

I tipi di aoristo

debole · forte · fortissimo · cappatico · passivo debole e forte

La classificazione riguarda solo la forma del tema, non il significato. L'aoristo attivo-medio ha tre formazioni (debole, forte, fortissimo); il passivo è un sistema a parte con due tipi.

Aoristo attivo e medio

IN SINTESI

TIPO	ESEMPIO (1ª SING.)
debole (1º), sigmatico	λύω → ἔλυσα
debole asigmatico	μένω → ἔμεινα
forte (2º), tematico	λαμβάνω → ἔλαβον
fortissimo (3º), atematico	βαίνω → ἔβην

DEBOLE (1º), SIGMATICO

Il più comune: tema + -σα-. È il modello di λύω; da esso si formano tutti i modi.

λύω → ἔλυσα

sciolgo → sciolsi

παιδεύω → ἐπαίδευσα

educo → educai

γράφω → ἔγραψα

scrivo → scrissi

Indicativo

	ATTIVO	MEDIO
1ª sing.	ἔλυσα	ἐλυσάμην
2ª sing.	ἔλυσας	ἐλύσω
3ª sing.	ἔλυσε(ν)	ἐλύσατο
1ª plur.	ἐλύσαμεν	ἐλυσάμεθα
2ª plur.	ἐλύσατε	ἐλύσασθε
3ª plur.	ἔλυσαν	ἐλύσαντο

Congiuntivo

	ATTIVO	MEDIO
1ª sing.	λύσω	λύσωμαι
2ª sing.	λύσης	λύση
3ª sing.	λύση	λύσηται
1ª plur.	λύσώμεν	λυσώμεθα
2ª plur.	λύσητε	λύσησθε
3ª plur.	λύσωσι(ν)	λύσωνται

Ottativo

	ATTIVO	MEDIO
1ª sing.	λύσαιμι	λυσαίμην
2ª sing.	λύσαις	λύσαιο
3ª sing.	λύσαι	λύσαιτο
1ª plur.	λύσαιμεν	λυσαίμεθα
2ª plur.	λύσαιτε	λύσαισθε
3ª plur.	λύσαιεν	λύσαιντο

Imperativo

	ATTIVO	MEDIO
2ª sing.	λύσον	λύσαι
3ª sing.	λυσάτω	λυσάσθω
2ª plur.	λύσατε	λύσασθε
3ª plur.	λυσάντων	λυσάσθων

Infinito

ATTIVO	MEDIO
λύσαι	λύσασθαι

Participio attivo

CASO	MASCHILE	FEMMINILE	NEUTRO
Nom. sing.	λύσας	λύσασα	λύσαν
Gen. sing.	λύσαντος	λυσάσης	λύσαντος
Dat. sing.	λύσαντι	λυσάση	λύσαντι
Acc. sing.	λύσαντα	λύσασαν	λύσαν
Nom. plur.	λύσαντες	λύσασαι	λύσαντα
Gen. plur.	λυσάντων	λυσασών	λυσάντων
Dat. plur.	λύσασι(ν)	λυσάσαις	λύσασι(ν)
Acc. plur.	λύσαντας	λυσάσας	λύσαντα

Participio medio

CASO	MASCHILE	FEMMINILE	NEUTRO
Nom. sing.	λυσάμενος	λυσαμένη	λυσάμενον
Gen. sing.	λυσαμένου	λυσαμένης	λυσαμένου
Dat. sing.	λυσαμένῳ	λυσαμένη	λυσαμένῳ
Acc. sing.	λυσάμενον	λυσαμένην	λυσάμενον
Nom. plur.	λυσάμενοι	λυσάμεναι	λυσάμενα
Gen. plur.	λυσαμένων	λυσαμένων	λυσαμένων
Dat. plur.	λυσαμένοις	λυσαμέναις	λυσαμένοις
Acc. plur.	λυσαμένους	λυσαμένας	λυσάμενα

DEBOLE ASIGMATICO (LIQUIDE E NASALI)

Nei temi in λ, ρ, μ, ν la σ cade e la vocale del tema si allunga (allungamento di compenso): α/ε → η/ει, ι → ῑ, υ → ῡ. Resta un aoristo debole a tutti gli effetti.

μένω → ἔμεινα

rimango → rimasi

ἀγγέλλω → ἤγγειλα

annuncio → annunciai

φαίνω → ἔφηναι

mostro → mostrai

κρίνω → ἔκρινα

giudico → giudicai

Indicativo

	ATTIVO	MEDIO
1 ^a sing.	ἔφηνα	ἐφηνάμην
2 ^a sing.	ἔφηνας	ἐφήνω
3 ^a sing.	ἔφηνε(ν)	ἐφήνατο
1 ^a plur.	ἐφήναμεν	ἐφηνάμεθα
2 ^a plur.	ἐφήνατε	ἐφήνασθε
3 ^a plur.	ἔφηναν	ἐφήναντο

Congiuntivo

	ATTIVO	MEDIO
1 ^a sing.	φήνω	φήνωμαι
2 ^a sing.	φήνης	φήνη
3 ^a sing.	φήνη	φήνηται
1 ^a plur.	φηνώμεν	φηνώμεθα
2 ^a plur.	φήνητε	φήνησθε
3 ^a plur.	φήνωσι(ν)	φήνωνται

Ottativo

	ATTIVO	MEDIO
1 ^a sing.	φήναιμι	φηναίμην
2 ^a sing.	φήναις	φήναιο
3 ^a sing.	φήναι	φήναιτο
1 ^a plur.	φήναιμεν	φηναίμεθα
2 ^a plur.	φήναιτε	φήναισθε
3 ^a plur.	φήναιεν	φήναιντο

Imperativo

	ATTIVO	MEDIO
2ª sing.	φῆνον	φῆναι
3ª sing.	φηνάτω	φηνάσθω
2ª plur.	φήνατε	φήνασθε
3ª plur.	φηνάντων	φηνάσθων

Infinito

ATTIVO	MEDIO
φῆναι	φήνασθαι

Participio attivo

CASO	MASCHILE	FEMMINILE	NEUTRO
Nom. sing.	φήνας	φήνασα	φήναν
Gen. sing.	φήναντος	φηνάσης	φήναντος
Dat. sing.	φήναντι	φηνάση	φήναντι
Acc. sing.	φήναντα	φήνασαν	φήναν
Nom. plur.	φήναντες	φήνασαι	φήναντα
Gen. plur.	φηνάντων	φηνασών	φηνάντων
Dat. plur.	φήνασι(ν)	φηνάσαις	φήνασι(ν)
Acc. plur.	φήναντας	φηνάσας	φήναντα

Participio medio

CASO	MASCHILE	FEMMINILE	NEUTRO
Nom. sing.	φηνάμενος	φηνάμενη	φηνάμενον
Gen. sing.	φηνάμενου	φηνάμενης	φηνάμενου
Dat. sing.	φηνάμένω	φηνάμενη	φηνάμένω
Acc. sing.	φηνάμενον	φηνάμενην	φηνάμενον
Nom. plur.	φηνάμενοι	φηνάμεναι	φηνάμενα
Gen. plur.	φηνάμένων	φηνάμένων	φηνάμένων

CASO	MASCHILE	FEMMINILE	NEUTRO
Dat. plur.	φηναμένοις	φηναμέναις	φηναμένοις
Acc. plur.	φηναμένους	φηναμένας	φηνάμενα

FORTE (2°), TEMATICO

Senza -σα-: la radice (spesso con apofonia, cioè grado vocalico ridotto) prende la vocale tematica e le desinenze dell'imperfetto. Si distingue dall'imperfetto per il tema diverso.

λαμβάνω → ἔλαβον

prendo → presi

λείπω → ἔλιπον

lascio → lasciai

φεύγω → ἔφυγον

fuggo → fuggii

βάλλω → ἔβαλον

getto → gettai

Indicativo

	ATTIVO	MEDIO
1ª sing.	ἔλιπον	ἐλιπόμην
2ª sing.	ἔλιπες	ἐλίπου
3ª sing.	ἔλιπε(ν)	ἐλίπετο
1ª plur.	ἐλίπομεν	ἐλιπόμεθα
2ª plur.	ἐλίπετε	ἐλίπεσθε
3ª plur.	ἔλιπον	ἐλίποντο

Congiuntivo

	ATTIVO	MEDIO
1ª sing.	λίπω	λίπωμαι
2ª sing.	λίπῃς	λίπη
3ª sing.	λίπη	λίπεται
1ª plur.	λίπωμεν	λιπώμεθα
2ª plur.	λίπητε	λίπησθε
3ª plur.	λίπωσι(ν)	λίπωνται

Ottativo

	ATTIVO	MEDIO
1ª sing.	λίποιμι	λιποίμην
2ª sing.	λίποις	λίποιο
3ª sing.	λίποι	λίποιτο
1ª plur.	λίπομεν	λιποίμεθα
2ª plur.	λίποιτε	λίποισθε
3ª plur.	λίποιεν	λίποιντο

Imperativo

	ATTIVO	MEDIO
2ª sing.	λίπε	λιπού
3ª sing.	λιπέτω	λιπέσθω
2ª plur.	λίπετε	λίπεσθε
3ª plur.	λιπόντων	λιπέσθων

Infinito

ATTIVO	MEDIO
λιπεῖν	λιπέσθαι

Participio attivo

CASO	MASCHILE	FEMMINILE	NEUTRO
Nom. sing.	λιπών	λιπούσα	λιπόν
Gen. sing.	λιπόντος	λιπούσης	λιπόντος
Dat. sing.	λιπόντι	λιπούση	λιπόντι
Acc. sing.	λιπόντα	λιπούσαν	λιπόν
Nom. plur.	λιπόντες	λιπούσαι	λιπόντα
Gen. plur.	λιπόντων	λιπουσών	λιπόντων
Dat. plur.	λιπούσι(ν)	λιπούσαις	λιπούσι(ν)
Acc. plur.	λιπόντας	λιπούσας	λιπόντα

Participio medio

CASO	MASCHILE	FEMMINILE	NEUTRO
Nom. sing.	λιπόμενος	λιπομένη	λιπόμενον
Gen. sing.	λιπομένου	λιπομένης	λιπομένου
Dat. sing.	λιπομένῳ	λιπομένη	λιπομένῳ
Acc. sing.	λιπόμενον	λιπομένην	λιπόμενον
Nom. plur.	λιπόμενοι	λιπόμεναι	λιπόμενα
Gen. plur.	λιπομένων	λιπομένων	λιπομένων
Dat. plur.	λιπομένοις	λιπομέναις	λιπομένοις
Acc. plur.	λιπομένους	λιπομένας	λιπόμενα

FORTISSIMO (3°), ATEMATICO

Le desinenze si aggiungono direttamente alla radice, senza vocale tematica. Tipico dei verbi radicali e in -μι.

βαίνω → ἔβην

vado → andai

γινώσκω → ἔγνων

conosco → conobbi

ἵστημι → ἔστην

pongo → stetti / mi fermai

φύω → ἔφυν

genero → nacqui / crebbi

Indicativo

ATTIVO	
1ª sing.	ἔβην
2ª sing.	ἔβης
3ª sing.	ἔβη
1ª plur.	ἔβημεν
2ª plur.	ἔβητε
3ª plur.	ἔβησαν

Congiuntivo

ATTIVO	
1ª sing.	βῶ
2ª sing.	βῆς
3ª sing.	βῇ
1ª plur.	βῶμεν
2ª plur.	βῆτε
3ª plur.	βῶσι(ν)

Ottativo

ATTIVO	
1ª sing.	βαῖν
2ª sing.	βαῖς
3ª sing.	βαῖ
1ª plur.	βαῖμεν
2ª plur.	βαῖτε
3ª plur.	βαῖεν

Imperativo

ATTIVO	
2ª sing.	βῆθι
3ª sing.	βήτω
2ª plur.	βῆτε
3ª plur.	βάντων

Infinito

ATTIVO
βῆναι

Participio attivo

CASO	MASCHILE	FEMMINILE	NEUTRO
Nom. sing.	βάς	βάσα	βάν
Gen. sing.	βάντος	βάσης	βάντος
Dat. sing.	βάντι	βάση	βάντι
Acc. sing.	βάντα	βάσαν	βάν
Nom. plur.	βάντες	βάσαι	βάντα
Gen. plur.	βάντων	βασών	βάντων
Dat. plur.	βᾶσι(ν)	βάσαις	βᾶσι(ν)
Acc. plur.	βάντας	βάσας	βάντα

AORISTI CAPPATICI (IN -KA)

Sottotipo dei verbi in -μι: al singolare aggiungono -κα, al plurale si comportano da atematici.

δίδωμι → ἔδωκα

do → diedi

τίθημι → ἔθηκα

pongo → posi

ῥίπωμι → ῥίψα

lancio → lanciai

Indicativo

	ATTIVO	MEDIO
1ª sing.	ἔδωκα	ἑδόμην
2ª sing.	ἔδωκας	ἔδου
3ª sing.	ἔδωκε(ν)	ἔδοτο
1ª plur.	ἔδομεν	ἑδόμεθα
2ª plur.	ἔδοτε	ἑδοσθε
3ª plur.	ἔδοσαν	ἑδοντο

Congiuntivo

	ATTIVO	MEDIO
1ª sing.	δῶ	δῶμαι

	ATTIVO	MEDIO
2ª sing.	δῶς	δῶ
3ª sing.	δῶ	δῶται
1ª plur.	δῶμεν	δῶμεθα
2ª plur.	δῶτε	δῶσθε
3ª plur.	δῶσι(ν)	δῶνται

Ottativo

	ATTIVO	MEDIO
1ª sing.	δοίην	δοίμην
2ª sing.	δοίης	δοίῃο
3ª sing.	δοίη	δοίῃτο
1ª plur.	δοίμεν	δοίμεθα
2ª plur.	δοίτε	δοίσθε
3ª plur.	δοίεν	δοίιντο

Imperativo

	ATTIVO	MEDIO
2ª sing.	δός	δοῦ
3ª sing.	δότω	δόσθω
2ª plur.	δότε	δόσθε
3ª plur.	δόντων	δόσθων

Infinito

ATTIVO	MEDIO
δοῦναι	δόσθαι

Participio attivo

CASO	MASCHILE	FEMMINILE	NEUTRO
Nom. sing.	δούς	δοῦσα	δόν
Gen. sing.	δόντος	δούσης	δόντος

CASO	MASCHILE	FEMMINILE	NEUTRO
Dat. sing.	δόντι	δούση	δόντι
Acc. sing.	δόντα	δούσαν	δόν
Nom. plur.	δόντες	δούσαι	δόντα
Gen. plur.	δόντων	δουσών	δόντων
Dat. plur.	δούσι(ν)	δούσαις	δούσι(ν)
Acc. plur.	δόντας	δούσας	δόντα

Participio medio

CASO	MASCHILE	FEMMINILE	NEUTRO
Nom. sing.	δόμενος	δομένη	δόμενον
Gen. sing.	δομένου	δομένης	δομένου
Dat. sing.	δομένῳ	δομένη	δομένῳ
Acc. sing.	δόμενον	δομένην	δόμενον
Nom. plur.	δόμενοι	δόμεναι	δόμενα
Gen. plur.	δομένων	δομένων	δομένων
Dat. plur.	δομένοις	δομέναις	δομένοις
Acc. plur.	δόμενους	δόμενας	δόμενα

Aoristo passivo

IN SINTESI

TIPO	ESEMPIO (1ª SING.)
debole (1º), in -θη-	λύω → ἐλύθην
forte (2º), in -η-	γράφω → ἐγράφη

DEBOLE (1º)

Suffisso -θη-, con desinenze attive atematiche. È il tipo più diffuso (quello di λύω).

λύω → ἐλύθην

sciolgo → fui sciolto

παιδεύω → ἐπαιδεύθην

educo → fui educato

λέγω → ἐλέχθην

dico → fui detto

Indicativo

PASSIVO	
1ª sing.	ἐλύθην
2ª sing.	ἐλύθης
3ª sing.	ἐλύθη
1ª plur.	ἐλύθημεν
2ª plur.	ἐλύθητε
3ª plur.	ἐλύθησαν

Congiuntivo

PASSIVO	
1ª sing.	λυθῶ
2ª sing.	λυθῇς
3ª sing.	λυθῇ
1ª plur.	λυθῶμεν
2ª plur.	λυθῆτε
3ª plur.	λυθῶσι(ν)

Ottativo

PASSIVO	
1ª sing.	λυθείην
2ª sing.	λυθείης
3ª sing.	λυθείη
1ª plur.	λυθεῖμεν
2ª plur.	λυθεῖτε

PASSIVO	
3ª plur.	λυθεῖεν

Imperativo

PASSIVO	
2ª sing.	λύθητι
3ª sing.	λυθήτω
2ª plur.	λύθητε
3ª plur.	λυθέντων

Infinito

PASSIVO
λυθῆναι

Participio passivo

CASO	MASCHILE	FEMMINILE	NEUTRO
Nom. sing.	λυθείς	λυθεῖσα	λυθέν
Gen. sing.	λυθέντος	λυθείσης	λυθέντος
Dat. sing.	λυθέντι	λυθείσῃ	λυθέντι
Acc. sing.	λυθέντα	λυθεῖσαν	λυθέν
Nom. plur.	λυθέντες	λυθεῖσαι	λυθέντα
Gen. plur.	λυθέντων	λυθεισῶν	λυθέντων
Dat. plur.	λυθεῖσι(ν)	λυθείσαις	λυθεῖσι(ν)
Acc. plur.	λυθέντας	λυθείσας	λυθέντα

FORTE (2º)

Suffisso -η- (senza θ), su molti temi con consonante finale. Da questo tema si costruisce anche il futuro passivo forte.

γράφω → ἐγράφην
scrivo → fui scritto

φαίνω → ἐφάνην
mostro → apparvi

στέλλω → ἐστάλην

invio → fui inviato

τρέπω → ἐτράπην

volgo → fui volto

Indicativo

PASSIVO	
1 ^a sing.	ἐγράφην
2 ^a sing.	ἐγράφης
3 ^a sing.	ἐγράφη
1 ^a plur.	ἐγράφημεν
2 ^a plur.	ἐγράφητε
3 ^a plur.	ἐγράφησαν

Congiuntivo

PASSIVO	
1 ^a sing.	γραφῶ
2 ^a sing.	γραφῇς
3 ^a sing.	γραφῇ
1 ^a plur.	γραφῶμεν
2 ^a plur.	γραφῆτε
3 ^a plur.	γραφῶσι(ν)

Ottativo

PASSIVO	
1 ^a sing.	γραφείην
2 ^a sing.	γραφείης
3 ^a sing.	γραφείη
1 ^a plur.	γραφείμεν
2 ^a plur.	γραφείτε
3 ^a plur.	γραφείεν

Imperativo

PASSIVO	
2ª sing.	γράφηθι
3ª sing.	γραφήτω
2ª plur.	γράφητε
3ª plur.	γραφέντων

Infinito

PASSIVO
γραφῆναι

Participio passivo

CASO	MASCHILE	FEMMINILE	NEUTRO
Nom. sing.	γραφείς	γραφείσα	γραφέν
Gen. sing.	γραφέντος	γραφείσης	γραφέντος
Dat. sing.	γραφέντι	γραφείσῃ	γραφέντι
Acc. sing.	γραφέντα	γραφείσαν	γραφέν
Nom. plur.	γραφέντες	γραφείσαι	γραφέντα
Gen. plur.	γραφέντων	γραφεισῶν	γραφέντων
Dat. plur.	γραφείσι(ν)	γραφείσαις	γραφείσι(ν)
Acc. plur.	γραφέντας	γραφείσας	γραφέντα